

A Pécsi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság
Bhar.II.61/2022/6. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2023. évi február hó 24. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A harmadfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és 2 társa** ellen indított büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 3.Bf.87/2022/15. számú ítéletének Terhelt1 I. r. vádlottra vonatkozó részét helybenhagyja azzal, hogy a tényállás 14. pontjában írt cselekmény minősítése tekintetében mellőzi a Btk. 373. § (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira, valamint a (3) bekezdés b) pontjára történő utalást.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Járásbíróság a 2019. február 13-án kelt 17.B.689/2016/290. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat 13 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés b) és c) pontjai szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, négy esetben kísérleti szakban maradt, csalás büntette (*tényállás 5., 6., 10., 16., 17., 18., 19., 22., 25., 26., 28., 30. és 34. pont*), a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntette (*tényállás 31. pont*), valamint 17 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés c) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, három esetben kísérleti szakban maradt csalás büntette (*tényállás 1., 2., 3., 4., 11., 12., 13., 14., 15., 20., 21., 23., 24., 27., 29., 32. és 35. pont*) miatt 3 év 2 hónap szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, illetve megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ezen túlmenően elbírált a bejelentett polgári jogi igényeket, illetve rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség súlyosbításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása végett, valamint a bűncselekmények társtetteskénti elkövetésének megállapítása céljából, míg a vádlott és védője felmentésért, illetve másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést.
- [3] A másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék a 2022. július 5-én kelt 3.Bf.87/2022/15. számú ítéletével a cselekményeket 9 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, három esetben kísérleti szakban maradt, csalás büntettének (*tényállás 16., 17., 18., 19., 22., 25., 28., 30. és 34. pont*), 3 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés b) és c) pontjai szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének (*tényállás 10., 26. és 31. pontja*), 14 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, egy esetben kísérleti szakban maradt, csalás büntettének (*tényállás 1., 2., 11., 12., 13., 15., 20., 21., 23., 24., 27., 29., 32. és 35. pont*), valamint a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés c) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntette kísérletének (*tényállás 14. pont*) minősítette, míg
- [4] a vádlottat az ellene emelt további 2 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, egy esetben kísérleti szakban maradt, csalás büntettének (*tényállás 3. és 4. pont*), és 2 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – figyelemmel a (2) bekezdés ba), bc) alpontjaira – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, egy esetben kísérleti szakban maradt, csalás büntettének (*tényállás 5. és 6. pont*) a vádja alól a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 566. § (1) bekezdés c) pontjának II. fordulata alapján felmentette. Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év 10 óra enyhítette, továbbá – a tényállás 19. pontjával összefüggésben – a vádlottal szemben 483.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [5] A másodfokú bíróság ítélete ellen – védője útján – a vádlott jelentett be fellebbezést további tényállási pontokhoz kapcsolódó felmentés, valamint a kiszabott büntetés enyhítése, illetve a járművezetéstől eltiltás mellőzésének érdekében.
- [6] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában a fellebbezés részbeni elutasítását, illetve – egyebekben – a jogorvoslattal megtámadott határozat vádlottra vonatkozó részének a helybenhagyását indítványozta.

II.

- [8] A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. A Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjában írtak szerint ilyennek kell tekinteni azt, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette, mely feltétel – a tényállás 3., 4., 5. és 6. pontjaihoz kapcsolódó ellentétes döntés folytán – a jelen ügyben is megállapítható volt.
- [9] A másodfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést [*Be. 615. § (3) bekezdés a) pont*], illetve kizárólag az ellenétes döntéssel összefüggő

felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást [Be. 615. § (3) bekezdés b) pont].

- [10] A Be. 615. § (5) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítéletének a Be. 615. § (3) bekezdésében meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek. Így ez okból az első- és másodfokú bíróság által egyformán a büntetőjogi felelősség körébe sorolt tényállási pontokhoz kapcsolódó további felmentést célzó jogorvoslati kérelem nem volt joghatályos. A bejelentett fellebbezés azonban a büntetés enyhítésére, illetve ehhez kapcsolódóan a közúti járművezetéstől eltiltás mellőzésére irányuló részében megfelel a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontjában írtaknak, ezért – mint az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő rendelkezés sérelmezése – megnyitotta a harmadfokú felülbírálat lehetőségét.
- [11] A jogorvoslati kérelem egységesen bírálendő el. Ezért nem lehetett helye a fellebbezés részbeni elutasításának, még akkor sem, ha annak egy része törvényben kizárt, eljárásjogi szempontból teljesíthetetlen célra irányult.
- [12] A harmadfokú bírósági eljárásban – a Be. 617. §-ában írtak szerint – a másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Be. Tizenhatodik Részében foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni. Ennek megfelelően – a Be. 590. § (9) bekezdésének alkalmazásával – a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének csak a fellebbezéssel érintett vádlottra vonatkozó rendelkezését, illetve részét vizsgálta.
- [13] A Be. 618. § (4) bekezdése alapján nem voltak felülbírálhatók a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott – a tényállás 3., 4., 5. és 6. pontjaihoz kapcsolódó – felmentő rendelkezései sem.
- [14] A harmadfokú bíróság – a Be. 618. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján – ilyen keretek között bírálta felül a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, illetve vizsgálta az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást. Ezen túlmenően – figyelemmel a Be. 618. § (2) bekezdésére – hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [15] További kötöttséget eredményezett az is, hogy a bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontján alapult, így a harmadfokú bíróság – a Be. 619. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően – nem vizsgálhatta a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapította.

[16] **III.**

- [17] A Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a harmadfokú bíróság az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározottakat, így vizsgálni kellett a hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok megtartását, valamint a bűnösség megállapítására és a bűncselekmények minősítésére vonatkozó rendelkezéseket.
- [18] Az ügyben a perrendi szabályokat megtartották, így nem merült fel olyan – a Be. 607. § (1) bekezdésében, a Be. 608. § (1) bekezdésében, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében írt – eljárási szabálysértés, mely az érdemi elbírálásnak akadályát képezte volna.
- [19] Észlelte a harmadfokú bíróság, hogy a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozóan – mérlegelő tevékenység nélkül – rögzített adatok pontosításra szorulnak, az alábbiak szerint:

- [20] A Fehérgyarmati Városi Bíróság B.355/2000/160. számú ítéletéhez kapcsolódó feltételes szabadság tartama 2007. október 11-én telt le, a büntetést ugyanezen nappal kell kitöltöttnek tekinteni.
- [21] Mellőzi a harmadfokú bíróság a vádlott korábbi elítéléseire vonatkozóan a Kazincbarcikai Járásbíróság 13.B.775/2012/20. számú és az Egri Járásbíróság 15.B.469/2014/26. számú ítéleteivel kapcsolatos megállapításokat. Ugyanakkor rögzíti, hogy a vádlottat a Kazincbarcikai Járásbíróság a 2022. január 11-én kelt és – a Miskolci Törvényszék 8.Bf.103/2022/10. számú határozata folytán – a 2022. május 30-án jogerőre emelkedett 14.B.214/2020/63. számú ítéletével magánlaksértés büntette, garázdaság vétsége és becsületsértés vétsége miatt 1 év 4 hó börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évre felfüggesztette.
- [22] E pontosítás a vádlott korábbi elítélését érintő hiányosságra, illetve arra volt visszavezethető, hogy a bünygyi nyilvántartásból néhány adatot időközben töröltek. A Btk. 97. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg. Az állandó bírói gyakorlat szerint a nyilvántartásban már nem szereplő korábbi büntetés adatai – a Btk. 97. § (2) bekezdésének zárómondatában szereplő, jelen ügyben jelentőséggel nem bíró eset kivételével – az ítéleti tényállásban sem tüntethető fel (*BH 2019.154. számú eseti döntés*). A másodfokú bíróság mindezt – a határozatának [165] bekezdéséből kitűnően – ugyan észlelte, de a tényállásból történő mellőzésükről elmulasztott rendelkezni.
- [23] Az irányadó tényállás – 1., 2., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 34. és 35. pontjai – alapján okszerű a vádlott büntetőjogi felelősségére vont következtetés.
- [24] A cselekmények értékelése is megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.
- [25] A vádlottal szemben – a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdései alapján – egy évtől hét év hat hónapig tartó szabadságvesztés szabható ki, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke 4 év 3 hónap.
- [26] A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket a másodfokú bíróság maradéktalanul feltárta.
- [27] A bűnöző életvitelre berendezkedő vádlott az ország különböző településein nagy számú bűncselekményt valósított meg. Közreműködött az éjszakai nyugalomban megzavart, idős korú sértettek megkárosításában, pénzeszközeik és vagyontárgyaik – csalárd módon történő – megszerzésében. A sorozatos elkövetést nagyfokú gátlástalanság, az álmukból felriasztott sértettek helyzetértékelő képességének a kihasználása jellemezte, mellyel szemben számottevő enyhítő tényezőként mindössze az időmúlás jelentkezett.
- [28] Ilyen körülmények között a vádlottal szemben – még az elkövetés és az elbírálás között eltelt hosszú idő ellenére is – sokkal inkább enyhe, semmint szigorú büntetés kiszabására került sor. Súlyosbításra az ügyészség erre irányuló jogorvoslati kérelmének hiányában nincs törvényes lehetőség, további enyhítés, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás rövidebb tartamban történő meghatározása pedig – mindezekből következően – teljes egészében indokolatlan lenne.
- [29] Helytálló a közúti járművezetéstől eltiltás alkalmazása is, miután a vádlott a bűncselekmények elkövetéséhez gépjárművet használt. Ezzel összefüggésben ugyanakkor elmaradt annak feltüntetése, hogy a szóban forgó rendelkezés a Btk. 55. § (1) bekezdés b) pontján, míg a büntetés tartamának meghatározása a Btk. 56. § (3) bekezdésén alapul. Ezt a harmadfokú bíróság pótolta és megállapította, hogy ennek enyhítésére sincs lehetőség.

- [30] Ezzel kapcsolatosan a másodfokú bíróság a saját eljárását érintően tévesen hivatkozott a súlyosítási tilalomra. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen ugyanis az ügyészség a vádlott terhére fellebbezést jelentett be, így a súlyosítási tilalom megsértése fel sem merülhetett, függetlenül attól, hogy a vádló jogorvoslati kérelme a büntetés mely része ellen irányult (*BH 2021.6. számú eseti döntés*).
- [31] Az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő rendelkezést sérelmező, enyhítést célzó fellebbezés tehát nem volt megalapozott.
- [32] Törvényesek voltak az egyéb rendelkezések is.
- [33] A tényállás 14. pontjában írt cselekmény kisebb kárt okozó csalás büntettének kísérlete, melyet a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követtek el. Ilyen esetben ez utóbbi körülmény közvetlenül a Btk. 373. § (4) bekezdés c) pontja szerinti minősítés alapjává válik, mellyel egyidejűleg a (3) bekezdés b) pontjának felhívása már szükségtelen. Ezért a harmadfokú bíróság – a Be. 623. §-a alapján – a másodfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a tényállás 14. pontjában írt cselekmény minősítése tekintetében mellőzte a Btk. 373. § (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira, valamint a (3) bekezdés b) pontjára történő utalást.

P é c s, 2023. február 24.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Eördögh Dávid s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 3.Bf.87/2022/15. számú ítéletének Terhelt I. r. vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bhar.II.61/2022/6. számú végzése folytán a 2023. évi február hó 24. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke